

Maandblad van de Verenigde Protestantse Gemeente van Curaçao
 Monthly Bulletin of the United Protestant Congregation of Curaçao
 Boletin Mensual di Kongregashon Protestant Uní di Kòrsou

CALVIN JUBILEE CELEBRATION

By Rev. Leander Warren

I had the wonderful privilege of attending the Calvin Jubilee Celebration which was held from July 8 to 11, in the United States of America. This intriguing yet beautiful experience I take delight in sharing with you in the following.

In the late evening of Tuesday July 7, I arrived at the Montreat Conference Center (site of the celebration) which sits at the foothills of the majestic but serene Blue Ridge Mountains of North Carolina, a few kilometers outside Asheville. I was given lodging in a comfortable enough room at the Assembly Inn, and welcomed the prospect of a good

night of rest and sleep after a long and tiresome day of travel.

Registration for Jubilee participants took place in the Assembly Inn in the early evening of Wednesday July 8, and was followed a little later by the opening worship in the Upper Anderson Auditorium. Theodore J. Wardlaw, President and Professor of Homiletics at Austin Presbyterian Theological Seminary preached the sermon entitled, "Remembering Who We Are". Thoughts and emotions of our Protestant and Reformed heritage were warmly stirred and interest in renewed and more critical reflection upon Calvin's ecclesiastical, theological and pastoral insights and their impact on the development of Reformed Faith invoked.

Worship was followed by the first lecture presented by Cynthia L. Rigby, Professor of Theology at Austin Presbyterian Theological Seminary who spoke on, "Calvin and The Wondrous Glory of God". The fundamental point made by the lecture was that Calvin be-

lieved that 'God's glory is all around us' though we so often fail to recognize it on account of our spiritual impairment. Yet we need to 'contemplate God's wondrous glory' and not reduce the paradox it raises for then 'the glory is lost'.

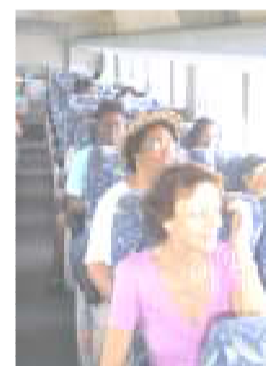
The celebration continued on Thursday with Morning Prayers (a daily feature) lead by the Rev. David Gambrell. Morning Prayers were followed by a lecture by W. Stacy Johnson, Arthur M. Adams Associate Professor of Systematic Theology at Princeton Theological Seminary. The lecture entitled, "John Calvin: What's Not to Like" highlighted the controversial aspects of Calvin's life and work such as his doctrine of predestination, his dictatorial church leadership, his harsh censure of anyone opposed to his ecclesiastical and theological positions - the Severus affair being a case in point.

Serene Jones, President and Roosevelt Professor of Systematic Theology at Union Theological Seminary presented a lecture on, "Calvin, Creation and the Holy Spirit" in which she posited that for Calvin, 'God is the source of all things because he is their creator, and brought everything into existence, even time and space, from nothing.' The physical laws which govern and ensure the maintenance of the material universe result from the continual work and action of the Holy Spirit.

Oktober 2009

3 ?!

Meditatie: Is alles wat in de bijbel staat waar?

Wijknieuws Fortkerk: Op stap met de Funbinibus.

8

12

Refugio di Dios: Een nieuw project van Siloam.

16

In Kidzzz Cornerr deze maand: Het verhaal van de Ark van Noach. En zoals altijd natuurlijk de moppen

Following this presentation was that of John L. Thompson, Professor of Historical Theology and Gaylen and Susan Byker Professor of Reformed Theology at Fuller Theological Seminary, which was entitled, "Psalms of Cursing and Lament as a Prism for Calvin's use of Scripture". Thompson proffered the view that for Calvin, God cares about injustice and suffering and opined that only Christ is fit to lament and curse absolutely and the Bible's imprecations (curses) must be appropriated (used properly) and not misappropriated (used improperly).

There was then a panel discussion with Stephen Ray, the Neal F. and A. Fisher Professor of Systematic Theology at Garrett Evangelical Theological Seminary delivering the opening presentation entitled, "Calvin and Empire" to which professors Stacy Johnson, Serene Jones and John Thompson made response. The interaction was both educative and intriguing.

Next at the podium was John Witvliet, Director of the Calvin Institute of Christian Worship and teacher of Worship, Theology and Music at Calvin College and Calvin Theological Seminary. He gave a lecture entitled, "Lift Up Your Hearts: John Calvin, Theological Imagination, and the Practice of Corporate Worship" where he pointed out the centrality given to worship by Calvin in the Geneva Churches. Randall Zachman, Professor of Reformation Studies at the University of Notre Dame then took to the podium and delivered the lecture, "Calvin's Doctrine of Providence: the Special Care of God for All Creation" a belief central to Calvin's theological formulations.

There were three other lectures and a panel discussion which completed the presentations that were all focused on the life and work of John Calvin, these I will now mention simply for the sake of information. "The Unintended Consequences of Reformation: Schism and Calvin's Understanding of the Church" by Michael Jenkins, Academic Dean and Professor of Pastoral Theology at Austin Presbyterian Theo-

logical Seminary; "Calvin and The Shape of The Church" by Joseph Small, Director of Theology, Worship and Education, Presbyterian Church(USA); "A Calvinist Revolution for the 21st Century" by Clifton Kirkpatrick, President of the World Alliance of Reformed Churches and "Calvin and Women" by Jane Dempsey Douglass, the Hazel Thompson McCord Professor of Historical Theology, Emerita at Princeton Theological Seminary, and Martha Moore-Keish, Assistant Professor of Theology at Columbia Theological Seminary.

The broad range of topics dealt with in the various lectures, the presenters all experts in their particular fields and the wide range of theological institutions they represented were quite befitting the quincennial Jubilee held for John Calvin the great reformer, scholar, theologian, Pastor and community organizer.

In the evening of Friday July 10, a birthday party was kept for John Calvin and a birthday cake was shared by all the participants. The evening's celebration continued with other very pleasant activities of socializing.

Whether loved or hated, there can be no denying John Calvin his rightful place amongst the great reformers. His indefatigable work through severe personal tragedy and pain was an effort in commitment and resolve worthy of admiration. Calvin himself had no desire to be idolized or venerated by future generations and, therefore, specified that he be buried in Geneva's common cemetery in an unmarked grave. We do not need to put Calvin on a pedestal in order to appreciate the ways in which his perspectives on Christian faith and life have helped shaped Protestant and Reformed Churches throughout the world and continue to shape our Churches today.

I returned from Montreat and the Calvin Jubilee Celebration, with a broadened and deepened perspective and a greater appreciation of the life and work of John Calvin the amazing reformer from Geneva. Thanks Ebenezer for helping to make this wonderful experience possible.

- Ω -

VAN DE KERKVOOGDIJ

door P. Jan Boodt

Beste kerkleden, broeders en zusters

Dit keer gaan we, misschien ten overvloede, nog weer even in op het betalen van de kerkelijke bijdrage en het betalen van andere zaken zoals het grafrecht ed. Waarom daarover nog weer geschreven?.

Omdat we af willen van het met cash geld werken.

Weliswaar is er misschien niet helemaal aan te ontkomen om met cash geld te werken, maar de financiële administratie willen we verder stroomlijnen en dat gaat beter als er minimaal met cash geld wordt gewerkt.

Dus graag uw kerkelijke bijdrage betalen via de bank of via de giro.

Gelukkig zijn er al veel leden die hun kerkelijke bijdrage al via de giro of via de bank betalen. Dat is goed want dat maakt het voor ons gemakkelijker. En het is minder fraudegevoelig. Cash geld wil nog wel eens op onverklaarbare wijze weg raken. Dat mag natuurlijk niet, maar het gebeurt helaas soms wel.

Indien u de kerkelijke bijdrage over het jaar wil spreiden, dan kan dat gemakkelijk met behulp van een "standing order" bij de bank of giro. U geeft eenmalig bij de bank of giro op wat er maandelijks van uw rekening moet worden afgeschreven en u hebt er verder geen omkijken meer naar.

Wilt u per cheque betalen, dat kan, maar dan moet de te naamstelling wel de VPG zijn. Niet een cheque aan toonder; de cheque kunt u vervolgens aan het kerkelijk bureau of op zondag aan een ouderling overhandigen. Vraag dan wel om een bewijs! Hebt u geen bank of girorekening en wilt u toch cash betalen dan

kan dat altijd nog, maar het beste is dan om het via de bank of via de giro te storten op een van de rekeningen van de VPG zoals ze hier onder vermeld staan.

In de Bijbel wordt gesproken over een kerkelijke bijdrage van 10% van uw inkomen. Maar daarvan hebben we gezegd dat waarschijnlijk dat voor velen te veel zal zijn.

De hoogte van de kerkelijke bijdrage is voor dit jaar gesteld op 400 Naf.

Maar het bedrag van 400 Naf is wel een minimumbedrag. Het mag graag meer zijn.

We hebben het geld nodig voor het betalen van de dominees en het personeel. En voor het onderhoud van de kerken is ook altijd geld nodig.

De Kerkvoogdij is er altijd weer verbaasd over dat we volgens de administratie veel leden hebben maar dat er maar heel weinig leden zijn die trouw hun bijdrage betalen. Vaak wordt het kerkelijk bureau gebeld door mensen die zeggen dat ze lid zijn van de VPG en daarvoor bepaalde dienstverlening wensen maar dan blijkt volgens onze administratie dat ze al jaren geen bijdrage meer hebben betaald.

Dus vindt u dat de VPG moet blijven bestaan en wilt U regelmatig naar de kerk kunnen gaan, wilt u een bepaalde service van het kerkelijk bureau krijgen: betaal dan uw kerkelijke bijdrage en indien u het kunt missen, betaal meer dan de minimum bijdrage van 400 Naf.

De rekeningen van de VPG voor betalen kerkelijke bijdrage staan in het onderstaande kader:

NB. denkt u een goede bijdrage te kunnen leveren als lid van de kerkvoogdij. We kunnen altijd hulp gebruiken en meldt u dan aan bij de dominee van uw kerk.

P. Jan Boodt, voorzitter

Maritza Bakhuis, lid belast met toezicht op het personeel
Franklin James en Jan Teeuwen namens de Ebenezerkerk
Orlando Griffith, namens de Emmakerk

Rekeningen van de VPG voor betalen kerkelijke bijdrage:

RBTT: 1183036

Maduro: 90091204

Giro: 559911

MEDITATIE

Is alles wat in de bijbel staat waar?

Door Ds. Afke Boezewinkel

Is alles wat in de bijbel staat waar? Tijdens onze laatste redactievergadering kwamen wij op dit onderwerp. En zo vroeg de redactie mij daar een artikel aan te wijden. Een alleraardigste opdracht. Temeer daar er vele boeken over te schrijven zouden zijn. Nochtans zal ik proberen om er iets over te vertellen.

Is de bijbel een boek dat vol staat met absolute waarheden? Is het een boek dat van kaft tot kaft onbetwistbaarheden bevat en is elke letter van de bijbel door God hoogstpersoonlijk uitgespeld en met een hemelse fonteinen neergeschreven?

Ik waag te zeggen: Neen. Toch is de bijbel een buitengewoon WAARDEVOL boek van een onmetelijke waardigheid. Er zijn waarheden in de bijbel. En er zijn woorden die naar een Grote Waarheid VERWIJZEN.

Dat al eeuwenlang mensen hebben geworsteld met de vraag of alles wat in de bijbel staat waar is, blijkt uit het feit dat al in de allervroegste Joods-Christelijke traditie wetenschappers zich bezighielden met de wijze waarop wij de verhalen van de bijbel kunnen lezen.

De wetenschappelijke discipline die zich bezighoudt met de manier waarop wij de verhalen in de bijbel kunnen begrijpen en lezen heet *hermeneutiek*.

De geschiedenis van de Hermeneutiek laat zien dat iedere tijd een bepaalde manier van kijken en voelen en ervaren van de bijbelse boodschap met zich meebrengt. De mensen uit de Middeleeuwen lazen (als ze al konden lezen, en ook dat is van groot belang!!) de bijbel op een andere manier dan wij dat doen. Ze leefden in een volkomen andere wereld. Het mooie is, dat ze daardoor bijvoorbeeld misschien veel meer open stonden voor wonderverhalen. Maar ook banger waren voor de duivel, een engerd met bokkepootjes en een rare staart. De middeleeuwse mens kon dus misschien iets beter "zien" wat er staat in de wonderverhalen, maar had ook last

van zijn tijd. Alleen al omdat de meeste mensen niet konden lezen en schrijven en bijbel-uitleg was voorbehouden aan een kleine groep, die ook nog eens de peperdure perkamenten kon kopen of laten maken. Want boeken had je nog niet. Laat staan Mensings Kaminada en Bruna. Zo simpel was dat toen zeker nog niet.

Hermeneutiek komt van het Griekse woord: Hermèneia. De bode van de goden die de boodschappen van de goden aan de mensenwereld moet doorvertellen heet immers ook Hermes. Hermes met zijn gevleugelde voeten. Heel aardig in dit verband is het lied van Huub Oosterhuis waarin we zingen: "Komen ooit voeten gevleugeld mij melden de vrede..." Want als er één goddelijk bericht op deze wereld welkom zou zijn, dan moet dat wel de vrede zijn....

Het Griekse woord Hermèneia betekent een heleboel: zeggen, spreken, uitdrukken, uitleggen, vertalen, vertolken.

En eigenlijk zie je dan ook gebeuren wat er in en met de bijbelverhalen geschiedt: er wordt een uitspraak gedaan, dan wordt die uitspraak door ons uitgelegd en dan gaan we kijken hoe wij nou in onze tijd van leven om moeten gaan met die tekst.

Hoe moeten we nou de bijbelverhalen begrijpen? Daar zijn heel erg veel manieren voor. In de allervroegste Joods Christelijke tijd (overlevering, traditie) zeiden ze: wat je precies leest, dus wat er in het verhaal gebeurt (bijvoorbeeld: Abraham krijgt een kind van Sara op hoge leeftijd: Izaak) is waar, maar er zit ook een boodschap ACHTER. Het verhaal zoals het er staat, betekent nog VEEL MEER. Het maakt toespelingen op iets anders. Abraham staat dan voor de menselijke geest, Sara is de deugd en Izaak de vreugde. Dus: Abraham de geest, verenigt zich met Sara de deugd en zo wordt de vreugde geboren, Izaak. En dat alles staat weer voor de vervulling van de grote belofte van

God aan Zijn Volk. We noemen die (laatstgenoemde) manier van "uitleggen" van de bijbelverhalen: *allegorese*, *allegoriserend uitleggen*.

Al in de bijbel zelf, in het taalgebruik wordt die manier van de allegorese gebruikt: neem bijvoorbeeld uitdrukkingen als "als uw oog uw ergert, ruk het uit, als uw hand u verlijdt tot zonde, houw hem af." Onze lieve Heer die alles heeft gegeven om ons te genezen en om mensen heel te maken en het Heil te brengen zal niet proberen om ons werkelijk onze ogen uit te laten rukken of handen af te laten hakken. Wat Hij wel bedoelt, en dat snappen we heel best, is dat Hij wil dat we ons af en toe de ogen uit het hoofd schamen voor wat de mensheid aanricht aan ellende. En dat we af en toe echt onze handen thuis moeten laten. Niet zo maar kunnen graaien en grijpen wat we willen. Dat de wereld krom gaat aan schaamteloosheid, niet om aan te zien, en aan graaizucht en mensen die dat wel doen (zich vergrijpen aan....) Wat Jezus dan bedoelt, behoeft verder geen betoog. De vingerwijzing van Jezus wijst zich vanzelf. Hij vraagt ons de handen ten goede uit de mouwen te steken.

Maar ook: De symbolische waarde van getallen 3, 6, 7, 12. Die zeggen allemaal iets over iets anders. En dat gaat dieper dan wat populistisch kabbalistisch prutswerk van Mademoiselle Madonna. Wie werkelijk iets over de kracht van de Kabbala wil lezen, en dat er niet met de getallen van de bijbel te spotten valt, leze Elie Wiesel zijn biografie. Deel 1: "Alle rivieren stromen naar de zee...." (zie ook Prediker).

Verwijzend taalgebruik?

Wij doen dat ook wel in ons dagelijks taalgebruik. Als ik tegen onze kleine Rosa zeg: "Ik houd zo vreselijk veel van jou, ik ga je opeten!" dan schatert ze van de pret. Uiteraard is ze niet bang dat ik ook werkelijk een hapje van haar ga nemen. Ze weet dat ik dol op haar ben en haar graag knuffel. "Ik ga je opeten" verwijst dan naar mijn liefde voor haar. En ze begrijpt dat, omdat ik haar moeder ben en zij al 4 jaar lang ervaring heeft met mijn manier van omgaan met haar. Dus vanuit haar wereld van begrijpen,

kan zij ook snappen wat ik bedoel. Een kind dat in een omgeving is opgegroeid waar nog kannibalisme is, zal zo'n opmerking "ik ga jou opeten" als alarmerend ervaren en terecht.

Eeuwenlang is er geworsteld met het waarheidsgehalte van de bijbelteksten.

De kerkvader Augustinus zei: Alle dingen in de bijbel die op geloof of liefde betrekking hebben, moeten letterlijk worden genomen. De rest is figuurlijk. Luther zegt: Alles wat in de bijbel staat, van Oude tot en met Nieuwe Testament gaat letterlijk over Jezus Christus. Het geloof in Jezus Christus rechtvaardigt de mens voor God. En de hele bijbel vertelt van Christus' levende aanwezigheid in ons bestaan.

Als wij in Jesaja 11 van de komst van de Vrededorst lezen denken wij: aha, dat gaat over Jezus. De schrijvers van Jesaja hebben wellicht de vrededorst Koning Hizkia op het oog gehad. Maar wij mogen echt geloven dat meer is gezegd in deze profetie, dan wellicht Koning Hizkia in zich had. De profetie ziet misschien nog meer en vertelt misschien nog meer. Iets wat we later hebben kunnen begrijpen. Dat het ook over Jezus zou kunnen gaan. Wie Jesaja 53 leest, over de lijdende knecht des Heren, ontkomt maar heel moeilijk aan de gedachte dat dit over Jezus MOET gaan. Maar wie zal het zeggen?

De Hermeneutiek (het artikel gebiedt mij de beperking van wat ik u kan vertellen, maar er is veel en veel meer, natuurlijk) zegt: Hoe je de bijbel ook uit wilt leggen, en hoezeer je de waarheid van de teksten ook wilt inschatten: het is en blijft de Heilige Geest die ons taal en teken geeft.

Het zal moeilijk te ontkennen zijn dat in de bijbel zelf de waarheid verschuift. In Leviticus dienen overspeligen gestenigd te worden. Het zou in onze maatschappij een rommeltje op straat worden als wij dat ook werkelijk zouden doen. Nog onlangs las ik in het blaadje van Radiozender Dolfijn FM dat 25 % van de vrouwen wel eens "op een scheve surfplank" staat (Caribische variatie op "een

Vervolg op pagina 12

VPG NIEUWS (NEWS) VIA EMAIL

Wij willen u de gelegenheid bieden om uw VPG Nieuws direct, nadat de kopij naar de drukker is gegaan, via e-mail te ontvangen.

De maandelijksse kosten van het kerkblad bedragen ca ANG 2.000,- per maand. Een flink bedrag op het budget. Toezending via e-mail kan dus een belangrijke besparing opleveren op de portokosten.

Bent u geïnteresseerd om de VPG Nieuws elektronisch te ontvangen meldt u dan aan middels het zenden van een e-mail naar de redactie, e-mail adres:

vpgnews@gmail.com en u ontvangt uw VPG Nieuws in kleur.

Krijnie Wout.

For those of you who are interested we are offering the possibility to have the VPG News sent to you by email, as soon as the printer's copy is available.

This way we can save on our costs of about ANG. 2,000.00 per month.

If you are interested in receiving the VPG News by email, please subscribe by sending an email to the editorial staff, email address: vpgnews@gmail.com and you will receive your next VPG News in colour.

Krijnie Wout.

VPG NEWS-NIEUWS

VPG News-Nieuws is het kerkblad van de drie wijken van de Verenigde Protestantse Gemeente van Curaçao. Het komt maandelijks uit en wordt aan de leden per post thuis bezorgd.

Administratie:

Adreswijzigingen of vertrek kunnen worden doorgegeven aan het Kerkelijk Bureau in Fort Amsterdam.

VPG News-Nieuws is gratis, maar donaties worden zeer op prijs gesteld. U kunt deze overmaken naar bankrekening 900.913.02 bij de MCB t.n.v. VPG-Nieuws, o.v.v. 'Donatie VPG-Nieuws'

Redactie:

Ds. Hans Végh, Ds. Afke Boezewinkel, Rev. Leander

Warren, Farida Da Costa Gomez, Trijnie Meijer, Krijnie Wout, Rianne Plaisier, Klaas Dekker, Hanco de Lijster.

Druk: Drukkerij "De Stad" NV

Distributie: F.J. Rhuggenaath

Kopij kunt u, liefst met passende illustraties en op diskette, inleveren bij het Kerkelijk Bureau, Fort Amsterdam, of inzenden per e-mail naar vpgnews@gmail.com.

De redactie houdt het recht om ingekomen kopij in te korten of niet te plaatsen.

Kopij voor de eerstvolgende editie kan worden ingeleverd tot uiterlijk **woensdagmorgen 21 oktober 2009**.

U kunt ons ook horen op de radio!
Radio Top FM 93.3
Zaterdagochtend 8:30 - 9:00 uur

3 oktober	Rev. Leander Warren
10 oktober	Br. D'Arcy Lopes
17 oktober	Ds. Hans Végh
24 oktober	Rev. Leander Warren
31 oktober	Ds. Afke Boezewinkel

Bijbelleesrooster voor Oktober 2009

© Antilliaans Bijbelgenootschap

Donderdag	1 oktober	Job 1:1-22
Vrijdag	2 oktober	Job 2:1-13
Zaterdag	3 oktober	Marcus 10:1-16
Zondag	4 oktober	Hebreeën 1:1-14
Maandag	5 oktober	Hebreeën 2:1-18
Dinsdag	6 oktober	Hebreeën 3:1-19
Woensdag	7 oktober	Hebreeën 4:1-16
Donderdag	8 oktober	Job 23:1-17
Vrijdag	9 oktober	Psalmen 90:1-17
Zaterdag	10 oktober	Marcus 10:17-34
Zondag	11 oktober	Psalmen 67:1-7
Maandag	12 oktober	Psalmen 125:1-5
Dinsdag	13 oktober	Hebreeën 5:1-14
Woensdag	14 oktober	Hebreeën 6:1-20
Donderdag	15 oktober	Hebreeën 7:1-14
Vrijdag	16 oktober	Job 38:1-21
Zaterdag	17 oktober	Job 38:22-41
Zondag	18 oktober	2 Timotheüs 4:1-13
Maandag	19 oktober	Job 39:1-30
Dinsdag	20 oktober	Job 42:1-17
Woensdag	21 oktober	Psalmen 126:1-6
Donderdag	22 oktober	Marcus 10:46-52
Vrijdag	23 oktober	Hebreeën 7:15-28
Zaterdag	24 oktober	Hebreeën 8:1-9:10
Zondag	25 oktober	2 Johannes 1-13
Maandag	26 oktober	3 Johannes 1-15
Dinsdag	27 oktober	Hebreeën 9:11-28
Woensdag	28 oktober	Judas 1-25
Donderdag	29 oktober	Ruth 1:1-22
Vrijdag	30 oktober	Ruth 2:1-23
Zaterdag	31 oktober	Johannes 8:21-36
Zondag	1 november	Openbaring 21:1-11
Maandag	2 november	Psalmen 46:1-11
Dinsdag	3 november	Johannes 8:37-59
Woensdag	4 november	Ruth 3:1-18
Donderdag	5 november	Ruth 4:1-22
Vrijdag	6 november	1 Koningen 17:1-24
Zaterdag	7 november	Psalmen 127:1-5
Zondag	8 november	Psalmen 146:1-10
Maandag	9 november	Johannes 13:1-20
Dinsdag	10 november	Johannes 13:21-38
Woensdag	11 november	Jesaja 2:1-5
Donderdag	12 november	Hebreeën 10:1-18
Vrijdag	13 november	Hebreeën 10:19-39
Zaterdag	14 november	1 Samuël 1:1-20
Zondag	15 november	1 Samuël 1:21-2:11
Maandag	16 november	Johannes 18:1-18
Dinsdag	17 november	Johannes 18:19-38a
Woensdag	18 november	Johannes 18:38b-19:16a
Donderdag	19 november	Johannes 19:16b-30
Vrijdag	20 november	Johannes 19:31-42
Zaterdag	21 november	Openbaringen 1:1-8
Zondag	22 november	Daniel 7:15-28
Maandag	23 november	Daniel 7:15-28
Dinsdag	24 november	Handelingen 15:1-21
Woensdag	25 november	Handelingen 17:1-15
Donderdag	26 november	1 Tesalonicenzen 3:1-13
Vrijdag	27 november	Jeremia 33:1-18
Zaterdag	28 november	Lucas 21:20-38
Zondag	29 november	Ezechiël 3:16-27
Maandag	30 november	Matteüs 4:18-25
Dinsdag	1 december	Fillipensen 1:1-11
Woensdag	2 december	Handelingen 18:1-28
Donderdag	3 december	Maleachi 1:1-14

Adverteren

Nieuwe tarieven

De redactie van VPG Nieuws heeft onlangs de mogelijkheid weer geopend om voor geïnteresseerden een advertentie in ons kerkblad te plaatsen. Dit om ook op die manier te proberen de druk- en portkosten te compenseren.

Teneinde te bereiken dat de prijs geen belemmering hoeft te zijn voor adverteren is met ingang van heden de prijs aangepast. Met ingang van editie November 2009 zal de prijs per advertentie ANG 60 per advertentie bedragen. Neemt u een abonnement voor de periode van 1 jaar (10 edities) dan bedraagt de prijs ANG 500,- per jaar.

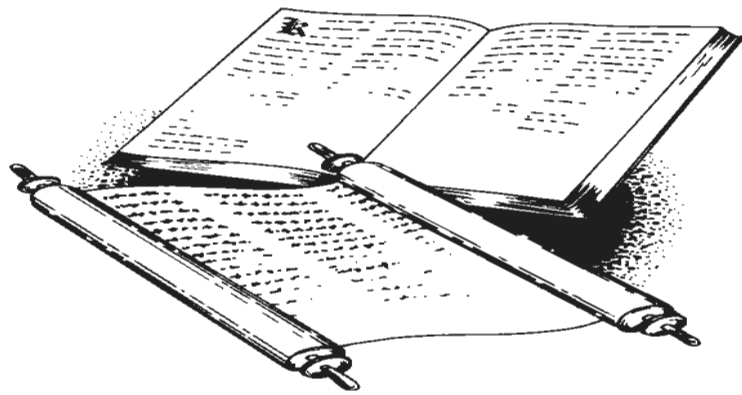
Interesse? Neemt u dan contact op met de redactie.

Email: vpgnews@gmail.com

Distributie

De redactie van VPG is op zoek naar vrijwilligers die het bezorgen van de krant in een wijk op zich willen nemen. Wilt u ons helpen om iedere maand een aantal exemplaren in uw woonwijk rond te brengen? Neem dan contact met ons op. Wij stellen dit zeer op prijs.

Email: vpgnews@gmail.com

Kerkelijk Bureau

Fort Amsterdam, Fortkerk
Op werkdagen geopend van 8.00 uur tot 14.00 uur.
Contactpersoon: mevr. Cicely Radermacher
Tel.: 461 1139/Fax: 465 7481/E-mail: vpg-cur@curlink.com
Website: www.vpg-curaçao.com

Heilige Avondmaal/Holy Communion

Als u een zieke kent, hetzij in het ziekenhuis of thuis, of iemand die graag het Avondmaal aan huis zou willen ontvangen, kunt u daarover contact opnemen met de kerkenraadsleden of met de predikant.
If you know of any members who are ill or in hospital or who want to receive Communion at home, please contact one of our local boardmembers or the pastor.

Doopdata

Ebenezer Church To be arranged with pastor
Fortkerk en Emmakerk Na overleg vast te stellen
De doop wordt in principe op de derde zondag van de maand bediend; ten minste één van de ouders is of wordt dan belijdend lid van de kerk.

Rouwdiensten

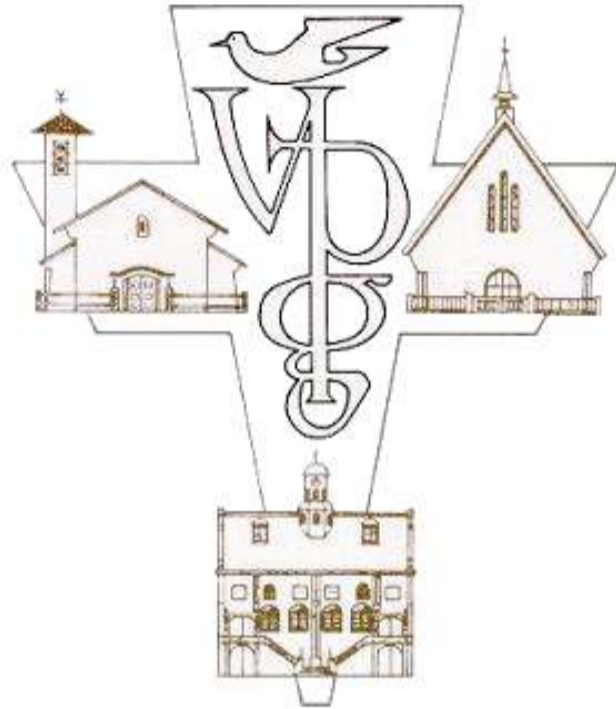
De VPG-predikanten houden op zondagen geen rouwdiensten.

Extra collectes

Na de vieringen van Schrift en Tafel is de deurcollecte altijd bestemd voor de uitdeling van voedselpakketten.

Kerkdiensten in Oktober 2009

Aanvang diensten 9.30 uur, tenzij anders vermeld

Ebenezer Church

Oranjestraat 111
04/10 Rev. L. Warren
The Lord's Supper
11/10 Rev. L. Warren
18/10 Youthservise
25/10 Rev. L. Warren
01/11 Rev. L. Warren
08/11 Sr. Y. Isidora

Fortkerk

Fort Amsterdam
04/10 Ds. A. Boezewinkel H.A.
11/10 Ds. A. Boezewinkel
18/10 Br. L. v/d Wolde
25/10 Ds. A. Boezewinkel
01/11 Ds. A. Boezewinkel
08/11 Ds. A. Boezewinkel

Emmakerk

Barentsstraat 11
04/10 Ds. H. Végh H.A.
11/10 Sr. Y. Isidora
18/10 Ds. H. Végh
25/10 Ds. H. Végh
01/11 Ds. H. Végh
08/11 Br. D'Arcy Lopes

NEWS FROM EBENEZER CHURCH

EBENEZER CHURCH

Wijk 1 Phone: 465 3121

Minister

Rev. Leander Warren 465 7061 res
Bramendiweg 100 679 1992 cel
LeanderWarren@yahoo.com

Local Preachers in VPG Service:

Br. D. Lopes 465 3207 res
Sr. Y. Isidora 767 3769 res
462 4601 work

Local Board Team

Elders:

Sr. L. Sampson 527 9173
(Chair) 736 9244 work
Br. D. Martina 733 1628
563 0557
Sr. N. Busby 747 0385 res
512 2483
Br. F. James 767 9068 res
Br. D. Nisbeth 691 2660

Br. J. Teeuwen 562 9777
Deacons: 524 7036
Br. A. Fernandes 868 8206 res
Sr. Bernita Lester 522 1667
461 2950 res
Sr. Shirley Gomez 514 6968
Sexton 462 8470 res
Martha End

EBENEZER NEWS

BY BR. DENNIS MARTINA

The Ebenezer community congratulates the Emma Kerk for their 50 years as members of the United Protestant Church (VPG). Things are picking up again after the vacation period and the Church is getting the normal attendance, however we are still missing some members. Please encourage inactive members, friends, relatives and visitors to attend the Church services. The board and reverend are doing their utmost to make the services attractive for all ages. On August 22nd the board had their retreat at the Obed Anthony Hall. We talked about Church Worship, Program, Administration, Finance, and property maintenance. The retreat was very successful and new plans were made for the immediate future. The board will give information in a congregational meeting on September 27, 2009.

Volunteers:

We need some volunteers to work with the beamer, also volunteers to usher at the Church services.

Celebration:

September 9 was Reverend Leander Warren's birthday and members of the Ebenezer organized a surprise party after the Bible study classes. A large crowd gathered in the Obed Anthony Hall to celebrate this occasion.

Activities:

The Ebenezer Women's group is hosting a "Celebration tree". This activity will take place on Sunday September 27 in the afternoon. Everyone is invited to attend this special celebration. On Friday September 18, at 07:30 PM the Ebenezer Men's Fellowship along with the Ebenezer Women's Group will host a public forum on freedom in observance of Culture Week.

- Ω -

Enjoying the festivities

CARIBBEAN CULTURE AND RELIGION

By Dennis Martina

Knowing the history of the Caribbean region goes a long way toward understanding its people. Each island has a unique cultural identity shaped by the European colonialists, the African heritage of slaves, and the enduring legacies of the native Indian tribes. This rich history and its lasting influence is set against a backdrop of crystal clear waters and perpetual sunshine.

Although not largely written about, Caribbean culture has arguably been preserved more by the authentic voices of "intuitive scholars": artists, farmers, merchants, and traders--educationally

deprived, perhaps, but quite learned in the cultural heritage of the island nations. They are the region's best oral historians and cultural preservationists.

The Caribbean lifestyle is undoubtedly a product of its tropical setting. The music, architecture, attitudes and customs have all, in some way, been shaped by the physical landscape and climate. The cultures of the Caribbean countries are a blend of colonial mainstays and pervasive influences by major ethnic groups of the region such as East Indians and Africans.

Barbados, a former British colony, retains enough British tradi-

Happy birthday reverend Leander Warren

tions to be called "Little England." Antigua, while offering a more laid-back attitude, still observes old British customs.

On the other hand, Jamaica retains few of the colonial customs, relies heavily on pre-colonial heritage and is passionately self-sufficient. Jamaica also boasts a successful democracy and maintains a peaceful existence in the Caribbean. Its residents run the gamut from staid English aristocrats to vibrant Rastafarians.

Curaçao Bonaire and Aruba, once Dutch possession, retains Dutch influence today.

The U.S. Virgin Islands, purchased from the Danes in 1917, mainly have an American feel with a few lingering elements of Danish culture.

The Dominican Republic is largely underdeveloped except in the capital of Santo Domingo, a city teeming with two million people. It is a sparsely populated, mountainous country whose past is riddled with political turmoil.

In contrast, nearby Puerto Rico is the most modern island in the Caribbean. Spanish and American influences are apparent throughout this island abounding with high-rises and traffic. Guadeloupe remains a French possession. There are some African influences here, but French customs, culture, and language prevail.

Languages

Creole languages are nearly two hundred years old--they came about during the first slavery era in the Caribbean. Creole is a "patois" language that is a varied combination of African syntax and European lexicon, or words. It evolved out of necessity as slaves had to communicate with the European plantation owners. Derivations include French Creole, with regional dialects in Haiti, Martinique, Guadeloupe, St. Lucia, Dominica and French Guyana; Papiamentu, a Dutch, Portuguese, English and African blend; and Patwa in Jamaica.

Because the Creole language was associated with the poor labor class, parents would often forbid their children to speak it. In recent times, however, more people are appreciating and recognizing the historical importance of the language, its linguistic appeal, and its significant place in local culture.

African Heritage

Old African culture and customs influence much of the religious worship, artistic expression, rhythmic dancing, singing and even ways of thinking in the Caribbean. Spiritual practices such as Junkanoo in the Bahamas, Sante-ria in Cuba, Voodun in Haiti, and Rastafari in Jamaica are African-influenced movements that have Caribbean origin but a worldwide following. Reggae music and jerk cooking are also Africa-inspired gifts to the world from the Caribbean. In the Eastern Caribbean Soca Tradition, for example, the limbo dance ritual has its roots on the slave ships that came to the colonies on the horrific "Middle Passage."

Music and Dance

Music has been central to Caribbean culture since the days of slavery, when it was a mode of mental survival and a form of recreation. Today there is a ubiquitous Caribbean soundtrack; it plays on city streets, in natives' homes and at special festivals - at Carnival people tirelessly dance for days. It is characterized by a natural, easy rhythm and multiple ethnic influences, particularly the African drum beat.

Dancing everywhere in the Caribbean is an energetic melding of lower-carriage movement, shuffle-stepping, and swaying hips. In Santo Domingo, shoeshine boys may drum their boxes, while working musicians hone new beats all the time. There is a complex cultural blend to be heard in nearly every musical style found in the Caribbean. In Trinidad, Indian sounds round out the melodies of Calypso, while in Cuba and Puerto Rico, the Latin beat feeds the salsa rhythm. The vocal styles of modern rap can be heard throughout Jamaican dance halls.

Religion

When it comes to religion, the Caribbean is dominated by Christianity. However, many different sects and cultural adaptations of Christianity can be found throughout the islands. From the religions of slaves and indentured servants to styles developed on the islands themselves, the Caribbean is full of a vibrant variety of faiths.

This overview of the region's religious beliefs is supplemented by more detailed about specific reli-

gious practices. Christianity is the dominant religious style in the region, but local religions also play an important role in the Caribbean.

When Europeans came to the Caribbean, they brought their own religions: The Spanish and French were devout Roman Catholics, while the British were Protestants. Irish migrants from Britain brought Catholicism with them as well, and the Dutch brought both Catholicism and Dutch Reform beliefs.

The region's religions became even more mixed when the islands were claimed by different nations, as they often were throughout the Caribbean's early history. But religious diversity exists even on the islands that rarely or never changed hands. Slavery and indentured servitude brought many people with many different faiths to the islands.

Still, the biggest challenge (and support) to the growth of Christianity was slavery. Slaves from Africa brought their own religious and spiritual practices with them, some of which combined with Catholic practices and became entirely new religions, while some spiritual beliefs simply occurred out of sight of the white masters. Many of the Car-

ibbean-born slaves were indoctrinated into Christianity.

In fact, the end of slavery helped encourage some religious diversity in the islands. East Indian immigrants brought their own beliefs and practices to the region. Almost one quarter of the population of Trinidad and Tobago is Hindu - one of the highest concentrations of Hindu people in the world. Small populations of Jews and Muslims also live in the Caribbean.

In more recent years, Caribbean natives have even formed their own religion. Rastafarianism is Christianity with a distinctly Caribbean style. This pro-African religion uses the Bible as its base text but takes a decidedly different reading than that of more traditional Christian sects. Like many things Jamaican, it also stands out for political and social causes.

The many distinct religions in the Caribbean can be divided into Christianity, Afro-Caribbean Creolized religions (with Rastafarianism taking a bit from each of these groups) and East Indian religions. Although some may be better known than others, Christianity is still by far the dominant religion, no matter the denomination.

- Ω -

30

Vivioptal®

Active

FOOD SUPPLEMENT

- ◆ Vital Substances ◆ Eubiotic
- with
- ◆ Amino Acids / Bioflavonoids
- ◆ Ginseng ◆ Omega Fatty Acids
- in addition to
- ◆ 19 Vitamin Substances
- ◆ B Minerals

De Mann Pharma
Berlin

Pa mas vitalidad i energia e multivitamina mas recommenda pa dokterman den forma di capsula!

NIEUWS UIT DE FORTKERK

FORTKERK

Wijk 2 Tel. 461 1139

ds. A. Boezewinkel
Oudewater kv 35
Tel.: 767 9344 (thuis)
E-mail:
afkeboezewinkel@hotmail.com

Kerkenraadsleden

Ouderlingen

Br. P. Jukema (scriba) 747 3879
Zr. M. Bakhuis (kv) 461 5013
Br. J. Boodt (kv) 747 3950
Zr. Marijke van der Steen 747 7087
Br. Luuk van der Wolde 888-9447
(hulppredikant)

Diakenen

Zr. Joke Bos 465 7552
Br. Friedeman 738 1725
Hasselbaink

Kosteres

Zr. Aurelia Palm 462 6873

WIJKNIEUWS FORTKERK Ds. Afke Boezewinkel

September zelf was een heerlijk rustige maand die overigens startte met een groot feest. Op 30 Augustus kamen we allemaal bij elkaar in de Emmakerk om de jubilerende relatie Emmakerk/VPG te vieren.

Daarna gingen we met veel senioren in de bus naar Landhuis Jan Kok. Op dinsdag 1 september was het zo ver.

Hans en Chantal de Kruijf van Fun Bini Tours hadden hun super de Luxe bus ter beschikking

gesteld van de Victoria Club, de Tamarijn Koffie-ochtend groep en de Zeelandia groep en nog enige belangstellenden om daar een toer mee over het eiland te maken. Extra leuk voor gids Bigala (een leerlinge van onze Corry Casperson, die al jarenlang mensen heeft rondgeleid op het eiland), die nog een paar dingen van het eiland erbij kon leren van de dames en heren passagiers. Sommige reizigers waren nog geboren in de voor de toeristen "schattige" en "pittoreske"

Kunuku huisjes...Bigala nam ons vol energie en enthousiasme mee over Curacao, terwijl Sherwin

het stuur van de bus vakkundig onder controle hield. Ook toen we achteruit moesten op een

smal en eng paadje.

Landhuis Jan Kok was nog maar net door kunstenaar Nena Sanchez betrokken en zij had diezelfde morgen de laatste dozen leeggehaald. Het zag er prachtig uit. En ze was blij met onze delegatie. We konden samen de zegen vragen over haar nieuwe tentoonstellingsruimte. En we hebben ook voor haar gezongen op de drempel van die nieuwe periode: Esaki ta e dia...!

Landhuis Jan Kok werd ooit bewoond door een nogal boosaardige landeigenaar die beroerd

slecht voor de slaven was. Het is een zegen dat het Landhuis nu voor iedereen open staat (al is het een hele klim!) En dat er op dit moment vele kleuren en geluk, schoonheid en vrijheid te vinden zijn.

Het was een gezellige dag, waarvoor we de dames van The Victoria-Club, de Tamarijn Koffieochtend en Zeelandia zeer willen danken.

Maar uiteraard en zeker ook Hans en Chantal de Kruijf, gemeenteleden van de VPG en de gezichten achter "Fun Bini-Tours," gids

Bigala en chauffeur Sherwin!

Van 2 tot en met 15 september was ik even in Nederland om sollicitatiegesprekken te voeren. Een spannende tijd, maar ook een mooie tijd van weerzien. Ik mocht voorgaan in mijn

van het Fort. De heer Flens was hier eerder te gast en zal ons muzikaal bijstaan op die dag.

Op 29 oktober gaat Viva di Musica o.l.v. Maril Boersema Engelse liederen voor en met u zingen in de Fortkerk, begeleid door Eeuwe Zijlstra uit Groningen op het orgel. Eeuwe Zijlstra was hier eerder te gast. Hij zal ook de twee diensten op 1 november begeleiden. 's Morgens de reguliere kerkdienst, 's Avonds de herdenkingsbijeenkomst in het kader van 240 jaar Fortkerk. We hebben nogal wat te gedenken dit jaar!

Omdat het jubileum 240 jaar Fort wat versier-werkzaamheden en voorbereiding in de kerk met zich mee zal brengen, zullen we dit jaar als echte VPG-ers de Hervormingsdag, Lutherdag, in de Emmakerk vieren. Ds. Hans Végh zal voorgaan in die dienst.

Ik wens u een fijne oktobermaand toe. 't Zal er warm, maar ik hoop vooral: hartverwarmend aan toe gaan!

- Ω -

IN MEMORIAM

NIGELIA POLONIA FANGMAN-VAN DER VEEN

Op 27 augustus overleed op 87-jarige leeftijd zr. Nigelia Polonia Fangman van der Veen. In mei j.l. ging ze snel achteruit na een val. Ze kwam terecht in het ziekenhuis terecht en daarna verbleef ze in huize "Zorg en Hoop". Zr. Fangman is op Curaçao geboren uit Nederlandse ouders. Haar man was een zeeman en was vaak weg. Zodoende vervulde zr. Fangman de rol van zowel ma als pa in het gezin. Ze was de matriarch van de familie en voedde de kinderen streng op. Ze bracht hun regels en etiquette bij. Ze voedde hen ook op in het geloof. Het gezin ging naar de Fortkerk op de feestdagen en de kinderen gingen naar de zondagsschool. Elk jaar bezocht zr. Fangman tot vrij recent de kerstnachtdienst op het Fortplein. Toen ze in huize "Zorg en Hoop" was, bezocht ze de gespreksgroep, die wij daar als predikanten hebben.

Zr. Fangman had ook een eigen baan. Ze werkte bij een verzeke-

ringsbedrijf. Daarnaast was ze ook maatschappelijk actief. Ze reisde ook veel. Ze voer wel eens met haar man mee op de wilde vaart. Met haar zussen ging ze wel eens shoppen in Miami. Ze kon ook goed koken.

Zr. Fangman had het niet altijd gemakkelijk. Begin jaren '80 overleed haar man plotseling. Ook moest ze het meemaken, dat haar zoon overleed. Ze heeft het daar moeilijk mee gehad.

Op 1 september j.l. hebben we definitief afscheid van haar genomen. Bij El Señorial dachten we na over Ps. 130. De dichter verlangt daar naar God. Hij weet, dat God een vergevend God is. Hij vertrouwt op Hem. Na deze korte plechtigheid is zr. Fangman begraven op de begraafplaats aan de Oranjestraat.

God trooste de familie.

Ds. Hans Végh

- Ω -

NIEUWS UIT DE EMMAKERK

EMMAKERK
Wijk 3

Tel. 737 3070

Predikant

Ds. Hans Vègh
Beurs 87, Montaña
Tel: 737 3070 (huis/kantoor)
661 6339
E-mail: hans@vegh.tk
Website: www.vegh.tk

Kerkenraadsleden

Ouderlingen:

Zr. H. Baank (voorz.) 767 6920
Zr. M. Stomp 737 9886
Zr. F. Da Costa Gomez 461 8332 (w)
(jeugd) 526 1566 (c)
Br. O. Griffith (kv) 737 7745

Website:

Emmakerk.freesevers.com

Gironummer

“Wijkwerk Emmakerk” 580-101

Diakenen:

Zr. C. Tevreden 868 4247
Br. Hanco de Lijster 510-4753

Kosteres:

Zr. M. Morgenstond 737 8985

WIJKNIEUWS EMMAKERK Ds. Hans Vègh

Inmiddels is het seizoen alweer enkele weken begonnen. We komen weer goed op gang na de welverdiende zomervakantie. In het vorige nummer van VPG-nieuws heeft u het jaarprogramma kunnen lezen.

U bent van harte welkom bij onze activiteiten, te weten: de gebedsgroep, de Bijbelstudie en de gespreksgroep “onder de boom”. In het kader hiernaast vindt u de tijden.

Da catechisaties zijn elke woensdag van 19-20 uur in de consistorie van de Emmakerk. Ze zijn bedoeld voor de 12-18-jarigen. Belijdeniscatechisanten kunnen zich bij mij opgeven.

Op enkele andere dingen zou ik nog de aandacht willen vestigen:

Luther/zangdienst

Op 31 oktober a.s. vindt er om 19.00 uur een Luther/zangdienst plaats in de Emmakerk. We staan dan stil bij de betekenis van Maarten Luther voor de kerk en we zingen enkele liederen van hem. Hij was een bekend musicus en heeft heel wat geestelijke liederen geschreven. De “musica” behoorde tot de zeven “vrije kunsten” in de middeleeuwen en werd onderwezen op de universiteiten.

Gezin-School-Kerk-dienst

Op 18 oktober a.s. is er weer een Gezin-School-Kerk-dienst. We hopen kinderen van een naburige school van de VPCO uit te nodigen. Deze keer wordt het de Divi-Divischool. Het wordt een dienst van en voor kinderen. We hopen er weer wat moois van te maken en veel kinderen en hun ouders in onze Emmakerk te mogen ontmoeten. Ook kinderen en ouders van andere scholen nodigen we hierbij van harte uit.

Emmakerk-gemeente 80 jaar

Op 30 november a.s. bestaat onze Emmakerk als gemeente 80 jaar. Op zondag 29 november a.s. willen we daar aandacht aan schenken. Heeft u nog oude foto's of zaken, die te maken hebben met de (geschiedenis van de) Emmakerk, dan houden we ons aanbevolen. U kunt contact opnemen met de wijkkerkenraad. We willen namelijk een tentoonstelling organiseren.

Gebedenboek

Achter in de kerk ligt een gebedenboek. We willen u daar nogmaals op wijzen. Als u voorbede wilt laten doen voor een ander of voor uzelf, kunt u het daarin kenbaar maken. Ook in het gebed mogen we met elkaar meeleven. Het gebed is van onschatbare waarde voor ons kerkelijk leven. Het staat eigenlijk aan de basis daarvan.

Een hartelijke groet voor u allen.

- Ω -

WIJKNIEUWS JET

30 augustus j.l. was het feest bij Emma, we vierden 50 jaar fusie VPG-Emma, het viere waard. Het kwam mooi uit, het viel op de 5e zondag, het werd een gezamenlijke VPG dienst, met 3 predikanten, weer zo'n rijkdom. Het was een mooie dienst, de kinderen liepen rond met hun zelfversierde kronen, zij waren helemaal aanwezig op het feest. In de Dienst waren al onze talenten v.d. VPG aanwezig, dus: Fortkerkkor, Fishers of Men, dameskoor/ladies' choir Ebenezer Church en de New Generation. Br. Wilfred Samson was er ook met zijn trompet. Alles bij elkaar

een feestelijke dienst. Na de Dienst was er een gezellig samenzijn in de Flamboyant met een hapje en een drankje.

Zaterdag 4 september was voor ds. Hans Vègh en voor mij een dag des Heren. 's Morgens waren wij op Bottelier voor de begrafenis van onze zr. Helouise Marie Hoefdraad-Berkemeyer.

Wij wensen haar echtgenoot br. Juul en de kinderen Henk, Ronald en Lisbeth heel veel sterkte toe voor deze moeilijke dagen. Wij – domi Vègh en ik- namen een lunchbreak en waren om drie uur bij de ingang van Barbara Beach. Wij gingen met de bus mee, naar de huwelijksdienst van zr. Inette Pijl en br. Jonathan Luckmann. Wat hadden we geluk, domi Vègh was er nog nooit geweest en ik keek mijn ogen uit, wat een veranderingen zeg! Zr. Inette en br. Jonathan, heel veel goede, gezegende, gelukkige, gezonde jaren samen toegewenst door gemeente Emma.

THEEMIDDAG.

Wat hadden wij naast Emma, lekker buiten met dit warme weer, toch een gezellige theemiddag. We hadden zoals altijd lekkere potten thee, favoriet was deze keer appel en kaneel. Er was lekkere cake, daarna een broodje tuna met een cup fris en voor de televisie 's avonds nog een lekkere krentenbol. Ds. Vègh las een stuk uit Ester, we zongen twee mooie liederen. Het begon om 5u en om 7u stapte men op, het begon te schemeren. Het mooie was, dat we deze keer wel 4 broeders op de thee hadden, zeer gezellig. Volgend jaar weer broeders??? Natuurlijk ku Dios ke! Thee is niet voor zieken, maar voor de gezelligheid.

JONGELUI.

Als jullie dit krantje ontvangen,

ACTIVITEITEN Seizoen 2009/2010

In de consistorie.

Gebedsgroep:

Wekelijks op dinsdag van 19:00-19:30 uur.

Catechisatie 12 t/m 18 jaar :

Wekelijks op woensdag van 19:00-20:00 uur in de Consistorie

Belijdeniscatechisatie:

Wekelijks op woensdag van 20:00-21:00 u in de Consistorie

Tijdens de schoolvakanties zijn er geen catechisaties.

Onder de boom:

Vrije onderwerpen.

's Donderdags op 10 en 24 september van 19:30-21:00 uur.

Bijbelstudie:

De brief van Paulus aan de Filippenzen.

's Donderdags op 3 en 17 september en 1 oktober van 19:30-21:00 uur.

Zangavonden:

Maandelijks op vrijdag van 19:30-21:00 uur in de Emmakerk
25 sep, 31 okt, 27 nov.

heb je je eerste rapport ook binnen. Ja, zo gauw al.... Kijk heel goed naar je cijfers en je weet 't: De onvoldoendes moeten voldoende worden en de voldoende mogen best een puntje of twee hoger worden. Ga ervoor!

Bejaarden/Zieken.

Alles goed met U? Ik herhaal 't nog een keer; wij begroeten u graag in de diensten en daarna nog een gezellig momentje in de Flamboyant, dat doet een mens

Een beeld van de grote hoeveelheid kinderen die tijdens de in augustus gehouden VPCO dienst aanwezig waren. De Emmakerk was weer ouderwets overvol.

goed op zondag.
Komt u maar gerust!!
Veel sterkte aan onze tweede
jeugd en aan onze zieken.

VOGELVERSCHRIKKERS IN DE TUIN.

In onze tuin hebben wij een
“volle” mangoboom, een feit dat
blijkbaar van de daken is
geroepen aan alle chuchubi's,
troepiaals en leguanen in de
buurt. Ze maakten er een gezell-
lige picknick van. Dus ging ik
een vogelverschrikker maken van
een oude bezemsteel, bekleed

met een oude jas, broek en een
wittte hoed op.
Niet gek was, toen ik twee dagen
later een slimme troepial boven
op de hoed zag zitten. Hij zong
het hoogste lied: “Gratis mango's
hier!” En... ik zag twee soorten
vogels: wijze en domme. De
domme vogels zaten op de muur,
bang voor de vogelverschrikker.
De wijze vogels hadden allang
door dat de vogelverschrikker
gewoon nep was.
De Bijbel vertelt ons ook van
wijze en domme mensen. Mozes
stuurde twaalf verspieders uit om

het Beloofde Land te verkennen.
Tien van hen vreesden de
“vogelverschrikkers,” – de reuzen
en ommuurde steden. Twee wijze

Jet Baank.

- Ω -

IN MEMORIAM

HELOUISE MARIE HOEFDRAAD-BERKEMEIJER

Op 1 september j.l. overleed
op 83-jarige leeftijd zr. Helouise
Marie Hoefdraad-Berkemeijer.
De laatste jaren waren niet ge-
makkelijk voor haar. Ze had te
kampen met de last van de ouder-
dom, zowel lichamelijk als gees-
telijk.

Op 21 oktober 1925 werd zr.
Hoefdraad geboren in Paramari-
bo, Suriname. Haar moeder heeft
ze nauwelijks gekend. Die over-
leed, toen ze 3 jaar oud was. Als
jong meisje kwam zr. Hoefdraad
naar Curaçao. In 1947 trouwde
zij met Jules Hoefdraad. De kin-
deren hebben hun moeder ervaren
als een goede moeder. Ze be-
stuurde het huis voortvarend en
gaf de kinderen wat ze nodig had-
den. Ze hielp hen met huiswerk
en stond hen met raad en daad
bij. Ze was trouw, als moeder,
ook als vriendin. Ook haar man
stond ze terzijde. Ze verzorgde
hem, tot recent, tot het niet meer
kon. Ze was vergevingsgezind en
hield van haar medemensen. Ze

hielp hen in woord en daad. Toen
de kinderen het huis uit waren,
ging ze leren voor een LO-acte.
Toen ze die behaald had, gaf ze
handwerken op de lagere school.
Ze deed dit met veel plezier.

Zr. Hoefdraad was een gelovige
vrouw. Ze ging vaak naar de
kerk, toen het nog kon. Als je bij
haar thuis kwam, vond ze het fijn
als je een stukje uit de Bijbel las
en een gebed deed.

Op 5 september j.l. namen we
afscheid van haar. In de kapel
van de begraafplaats Bottelier
lazen we Ps. 91. Mozes ver-
trouwt hierin op God, ook in zijn
wisselend lot. Hij vertrouwt erop,
dat God hem bij zal staan. Zo
heeft zr. Hoefdraad ook op God
vertrouwd, haar leven door.

God trooste haar man, kinderen
en kleinkinderen en verdere fa-
milie.

Ds. Hans Végh

- Ω -

Juf Bolwerk: blikt terug
50 jaar Emmakerk—VPG

IS ALLES WAT IN DE BIJBEL STAAT WAAR?

Vervolg van pagina 3

scheve schaats rijden.”). Het zij verre van ons, maar 't zou toch een rare bedoening worden als wij 25 % van onze vrouwen op straat gingen stenigen. Maar Jezus zelf verschuift al het beeld als hij zegt: okay, wie dan nog nooit iets verkeerd heeft gedaan mag zulke mensen stenigen. Hetzelfde geldt voor onze opvattingen over bijvoorbeeld homosexualiteit. Je mag in de bijbel geen sexuele omgang hebben met iemand van hetzelfde geslacht.

De voorbeelden die dan genoemd zijn zijn vervolgens situaties van absoluut geweld, in Genesis en Richteren kan toch nauwelijks sprake zijn van “liefde” en “wederzijdse genegenheid” als de verkrachters van Sodom en Gomorra en de Benjaminiten van Richteren 19 zich wensen te vergrijpen aan de vreemde gasten. Om zich vervolgens (Richteren 19) “tegoed te doen” aan een onschuldige vrouw. Het gaat daar duidelijk om de blote botte wens om kwaad te doen.

Niet om diepe genegenheid ten aanzien van iemand die van hetzelfde geslacht is. Tegenwoordig zijn we wijzer. En weten we dat ook mensen van het zelfde geslacht tot een goede relatie met wederzijds respect in staat zijn. Al zolang de mensheid bestaat. Misschien, heel misschien leert ons het verhaal van de vriendschap van David en Jonathan daar iets over....

Dat brengt ons weer terug bij de eerste veronderstelling, namelijk dat iedereen “al-tijd” de bijbel OOK leest vanuit zijn eigen levensverhaal.

Er is taal. De bijbel moet zorgvuldig vertaald worden. Want in de woorden zoals ze werden neergeschreven zit betekenis. Om te kunnen weten wat die woorden toen betekenden, heb je kennis nodig, Van Grieks,

en Hebreeuws. Kennis die bijvoorbeeld Augustinus en Luther en uw predikanten van de VPG zich hebben moeten laten bijbrengen. Door wijze leermeesters. Van toen en van nu.

Dan is het nodig om te weten vanuit welke leefwereld de verhalen TOEN zijn geschreven.

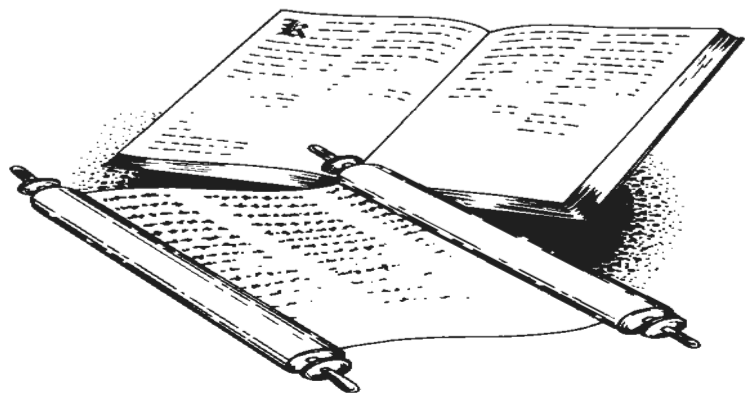
Dan moet je weten hoeveel versies van het verhaal er door de eeuwen en eeuwen heen zijn doorverteld, en welk verhaal het oudste en dus het meest betrouwbare is....en welke verhalen verstopt en vernietigd of niet in de bijbel geplaatst zijn om dat de kerk ze niet in overeenstemming met de leer vond! (zie bijvoorbeeld: de DaVinci Code en het Evangelie van Maria van Magdala, van Judas en van Thomas!) En dan heb je nodig om te weten hoe de mensen nu leven en waarmee ze nu worstelen.

En dan moet je de Heilige Geest bidden om je in Hemelsnaam te helpen al die dingen op een goede manier te kunnen inzetten tot ene beter verstaan van Gods liefde (Augustinus!) en van zijn bevrijdend Heil (Luther!) Iemand die daar geweldig knap in was, was, zo geloof ik vanuit het diepst van mijn ziel, Jezus Christus.

Die de wet vervult. De boodschap der liefde leeft en uitdraagt. En niet is gekomen om te oordelen. Maar om te vinden die werkelijk verloren dreigen te gaan. Als een Herder, prachtig beeld, op zoek naar zijn schapen, schitterende troost.

Er zijn hier op Curaçao geen herders. En schapen gaan hier dood van de hitte. En toch geloven wij in dat machtig mooie beeld: Dat van de Goede Herder. En ook wij zijn Zijn schapen. Amen.

- Ω -

NIEUW PROJECT SILOAM DOOR TRIJNIE MEIJER

Eind augustus heeft het Christelijk Kinderherstellingsoord Siloam de Santa Clara Bar gehuurd, met optie tot koop. Dit gebouw bevindt zich aan de overzijde van het huis van Siloam te Soto. Inmiddels is het gebouw omgedoopt tot Refugio di Dios (Schuilplaats van God).

Refugio di Dios moet een hoopvolle toekomst gaan bieden aan tienermoeders en “dropouts”, maar ook aan hun kinderen. Doordat tienermoeders geen geld hebben voor de opvang van hun baby's en kleine kinderen, wordt hun maatschappelijke en financiële positie er niet beter op. Zonder opvang kunnen ze niet gaan werken of studeren, en zonder geld geen opvang. Een vicieuze cirkel dus, waar je zonder helpen de hand niet uitkomt.

Deze helpende hand wil het team van Siloam bieden. In het gebouw Refugio di Dios en de omliggende gebouwen zullen de baby's en kleine kinderen gratis opgevangen en verzorgd worden, zodat de moeders kunnen gaan werken of studeren.

Daarnaast is er ook een mogelijkheid dat de moeders en “dropouts” een kosteloze praktische opleiding krijgen. Hierbij kan gedacht worden aan opvoedkundige lessen, maar het kan ook lezen en schrijven zijn. Er is nu eenmaal veel armoede op het eiland, waardoor veel mensen van onderwijs verstoken blijven. Om onderwijs te kunnen volgen heb je geld nodig. Geld voor de uniformen, schoolgeld, geld om op

school te komen. Zonder geld wordt het moeilijk om onderwijs te volgen en zijn er dus mensen met een grote leerachterstand. Door deze tienermoeders nu te helpen kan er dus ook meteen gewerkt worden aan de toekomst van hun kinderen. Als de moeders ervoor kunnen zorgen dat ze in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, kunnen ze later ook hun kinderen naar school laten gaan.

Een andere mogelijkheid is dat de tienermoeders en “dropouts” zelf praktisch helpen bij het opvangen van de kinderen. Hierdoor zouden ze ervaring op kunnen doen en naderhand zelf een kindercrèche kunnen opstarten om in hun levensonderhoud te voorzien.

Naast het leren en werken is het belangrijk voor de jonge vrouwen dat ze een gevoel van eigenwaarde opbouwen. Ze moeten leren waardering te krijgen voor wat ze zelf kunnen doen en bereiken. Met andere woorden: werken aan zelfrespect.

Met het noemen van de opvang en het onderwijs zijn we nog niet klaar met het project. Een volgende stap is om containers aan te schaffen en deze op het terrein te plaatsen. In de containers kunnen dan tweedehands kleding, schoenen, speelgoed en dergelijke worden opgeslagen. Tussen de containers kan met behulp van dakplaten een schaduwrijke plek worden gecreëerd die als speelplaats kan dienen. De kleding, schoenen en speelgoed kan vanuit de containers worden uitgedeeld aan de mensen die het nodig hebben. Ook zal er voedsel

kunnen worden uitgedeeld aan behoeftigen.

Weer een volgende stap is het opknappen van het huisje op het terrein dat bewoond kan worden door een care-keeper. En vervolgens kunnen er nog tuintjes aangelegd worden, zodat mensen hun eigen groente kunnen verbouwen. De plannen zijn al klaar, maar voordat men de eerste kinderen kan opvangen, moet er nog het één en ander opgeknapt en verbouwd worden. Doordat er nog een schuld aanwezig is bij Aqualectra van vorige huurders, zal men voorlopig geen stroom en water hebben. Dit zal opgevangen moeten worden door een te huren of aan te schaffen generator en water uit waterputten, of het slepen van water vanaf het gebouw

van Siloam. Niet de geringste tegenslag bij het begin van een dergelijk project, maar het zal de hoop en het vertrouwen van de mensen van Siloam nooit in de weg staan. Er komt altijd wel weer een oplossing.

Voelt u zich aangesproken door het project en wilt u een steentje bijdragen? Dat is uiteraard van harte welkom. Het bankrekeningnummer van Siloam bij de MCB is: 13206503 t.n.v. St. Klein Jeruzalem. Wilt u bijdragen in de vorm van kleding, speelgoed of andere zaken dan kunt u het team van Siloam bereiken op 864-1300. Uw steun is van harte welkom.

- Ω -

MAARTEN LUTHER IN HET KLOOSTER DOOR DS. HANS VÉGH

Op 31 oktober 1517 sloeg Maarten Luther zijn 95 stellingen aan aan de poort van de slotkapel in Wittenberg. Hij protesteerde hiermee tegen de misstanden in de toenmalige Rooms-katholieke kerk. Zijn protest ging met name tegen de aflaathandel. Zijn actie zou verstrekkende gevolgen hebben voor de kerk. Uiteindelijk zou Luther geëxcommuniceerd worden en zouden de kerken van de Reformatie een eigen bestaan vinden naast de Rooms-katholieke kerk.

Hoe is Luther tot zijn inzichten gekomen? Van fundamenteel belang hierin was zijn verblijf in het klooster. Vóór ik daarop inga, wil ik eerst iets vertellen over Luthers leven vóór zijn intreding.

Opleiding

Op 10 november 1483 wordt Martin Luther geboren in Eisleben, in Oost-Duitsland. Hij bezoekt scholen in Mansfeld, Maagdenburg en Eisenach. Deze laatste is een Latijnse school. In 1501 wordt hij student aan de faculteit van de artes aan de universiteit van Erfurt. De studie gaat hem vlot af en in 1505 promoveert hij tot magister artium. Hij begint aan de rechtenstudie, maar breekt die plotseling af. Als hij op een keer namelijk in een onweer terecht komt, belooft hij aan de heilige Anna in te treden in het klooster als hij gered wordt. Hij overleeft het noodweer en hij houdt zich aan zijn belofte.

Erfurt

Luther treedt in in het klooster van de Augustijner eremieten in Erfurt. Het bevalt hem goed en na een jaar van noviciaat (proeftijd) wordt hij in 1506 definitief opgenomen in het klooster. In 1507 wordt hij tot priester gewijd. Maar de prior ziet meer in hem. Hij ziet Luthers wetenschappelijke kwaliteiten en bestemt hem tot de theologische studie. Er gaat een nieuwe wereld voor de jonge Luther open. Hij volgt nu colleges over de Bijbel en de sententiae van Petrus Lombardus, een invloedrijk theoloog. Maar ook persoonlijk bestudeert hij de Bijbel ijverig. Na verloop van tijd krijgt hij het moeilijk. Hij komt terecht in een zware psychische en

geloofscrisis. Als monnik doet hij zijn best om volmaakt te worden. Hij doet dat door het bijwonen van missen, boeteoefeningen, ascese en meditatie. Maar uiteindelijk schenkt hem dit alles geen voldoening. Hij vraagt zich af: "Hoe krijg ik een genadig God in de hemel? Bereik ik dit door mijn werken als monnik? Kan ik daardoor genoegdoen aan God en Hem, de strenge Rechter, verzoenen?" Zijn geweten klaagt hem aan. Hij voelt, dat hij tekort schiet. Hij twijfelt ook aan zijn uitverkiezing.

Wittenberg

In 1508 wordt Luther verplaatst naar het klooster in Wittenberg om daar aan de universiteit zijn studie te voltooien. Hij zou aan deze universiteit ook college gaan geven aan de faculteit van de artes. Het gaat goed met zijn studie en in de lente promoveert hij tot baccalaureus ("bachelor" zeggen we tegenwoordig in het Engels) in de bijbelse vakken.

In de herfst van datzelfde jaar wordt hij naar Erfurt teruggeroepen en promoveert daar tot "sententiaris". Hij geeft nu colleges over de "sententiae" van de magister (Petrus Lombardus).

In de late herfst van 1510 gaat hij naar Rome voor de afwikkeling van zaken van zijn orde. Hij is onder de indruk van deze stad met zijn pracht en praal. Maar hij ziet ook het (morele) verval van de kerk en de priesters. Hij is teleurgesteld, maar toch leidt dit nog niet tot een breuk met Rome.

In 1511 gaat hij definitief terug naar het klooster in Wittenberg.

Hoogleraar

Een jaar later promoveert Luther op aandringen van Johann von Staupitz, de secretaris-generaal van zijn orde, tot doctor in de theologie. Hij wordt nu hoogleraar in de bijbelse vakken. Hij kan nu al zijn tijd besteden aan het bestuderen van de Bijbel. En hij doet het grondig. Hij leest nu uitsluitend de bijbelse boeken. Bekend is ook wat hij wanneer leest. In de jaren 1513 tot 1515 houdt hij zich bezig met de Psalmen, in 1515 en 1516 met de brief aan de Romeinen, in 1516 met de brief aan de Galaten en in 1517 met de brief aan de Hebreëen. Tegelijkertijd begint hij ook te preken in de

PLANTATION

FURNITURE & ANTIQUES

Bonaire
Kaya Industria 15
+5997173003

Curacao
Kaya Mensing z/n
Zeelandia
+59994610501

YOUR ADDRESS FOR SOLID TEAK FURNITURE

kloosterkerk en in de Stadskerk. Het geleerde kan hij meteen in de praktijk brengen.

Maar zijn carrière is nog niet ten einde. In 1512 wordt hij subprior, in 1515 leider van de studiën in het klooster en in datzelfde jaar nog districtsvicararis over elf Saksische en Thüringse kloosters.

Ontdekking

De jaren 1511 en 1512 zijn voor Luther van fundamentele betekenis. In deze jaren ontwikkelt zich zijn religieuze grondbeschouwing. Hij krijgt die door voortdurende Bijbelstudie. In het klooster leest hij de brief aan de Romeinen. Hij komt daar ook de tekst van Rom. 1:17 tegen. Daar staat: "In het evangelie openbaart zich dat God enkel en alleen wie gelooft als rechtvaardige aanneemt, zoals ook geschreven staat: De rechtvaardige zal leven door geloof". Hoe moet hij deze tekst verstaan? Hij heeft altijd geleerd, dat met het begrip "gerechtigheid van God" de toorn van de richtende en straffende God bedoeld wordt. Maar hij is het nu anders gaan zien. Hij ziet nu, dat "gerechtigheid van God" Gods barmhartigheid en liefde betekent, die de zondaar op zijn geloof begenadigt. Het licht is doorgebroken. Een last valt van zijn schouders. Hij kan opgelucht ademhalen. Alleen het geloof kan ons voor God rechtvaardigen. Onze werken zijn ontoereikend. Later heeft Luther nog geschreven over het doorbreken van dit nieuwe inzicht. Hij herinnert zich dit doorbreken als een plotseling rijpende vrucht van zijn voortgezette exegetische studie en zijn worstelen over Rom. 1:17. Hij schrijft over dit doorbreken als een "Turmerlebnis". Luther had namelijk een kamer in de toren van het klooster. Waarschijnlijk is, dat Luther langzamerhand tot zijn nieuwe inzicht gekomen is en niet plotseling. Luther begrijpt nu, dat de verhouding tussen God en mens niet bepaald wordt door loon. De mens krijgt geen loon naar werken. Nee, de verhouding wordt bepaald door Gods genade. God is de zondaar genadig. God eist van de mens geen verdiensten, maar erkenning van

zijn oordeel, dat alle mensen zondaren zijn en door genade gerechtvaardigd worden door de verlossing door Jezus Christus (Rom. 3:23v.).

Om tot dit inzicht te komen, las Luther niet alleen de Bijbel. Hij werd beïnvloed door de zonden genadeleer van de kerkvader Augustinus en Duitse mystici als Tauler.

Zo heeft Luther in de stilte van het klooster de genade van God ontdekt. Deze genade maakt ons vrij.

De inzichten van Luther zijn het nog steeds waard om te overdenken. Vandaar dat de VPG elk jaar op 31 oktober een Lutherdienst heeft. Dit jaar zal op 31 oktober een Luther/zangdienst plaatsvinden in de Emmakerk. We zullen stilstaan bij de ontdekking van Luther en ook

enkele liederen van hem zingen. Deze dienst komt in plaats van de zangdienst van 30 oktober.

Enige literatuur:

H. Berkhof, *Geschiedenis der Kerk*, Nijkerk 2 [1941], p. 149-167

K. Heussi, *Kompendium der Kirchengeschichte*, Tübingen 13 1971

W.J. Kooiman, *Luther – zijn weg en werk*, Amsterdam 1959 (=Carillon-reeks 3)

G. P. van Ifterzon, *De Reformatie*, in: G.P. van Ifterzon en D. Nauta (red.), *Geschiedenis van de Kerk* dl. 5, Kampen 2 1964 (=Boeketreeks 64), p. 5-51

V.H.H. Green, *Luther and the Reformation*, London 1974

O. Chadwick, *The Reformation*, in: O. Chadwick (ed.), *The Pelican History of the Church*, Vol. 3, Harmondsworth 1977 (repr.), p. 40-75

K. Bornkamm und G. Ebeling (Hrsgg.), *Martin Luther, Ausgewählte Schriften*, Bd. I-VI, Frankfurt am Main 2 1983

W. Joest, *Martin Luther*, in: M. Greschat (Hrsg.), *Gestalten der Kirchengeschichte*, Bd. 5: *Reformationszeit I*, Stuttgart 2 1994, p. 129-185

De "artes liberales" zijn in de middeleeuwen de zeven vrije kunsten (wetenschappen), te weten: grammatica (spraakkunst), rhetorica (welsprekendheid), dialectica (redeneerkunst), geometria

(meetkunde), musica (muziek), arithmetica (getalkunde) en astronomia (sterrenkunde). De eerste drie vormden het "trivium", onderwezen op gewone scholen; de vier andere het "quadrivium", onderwezen op universiteiten. Petrus Lombardus leerde in Parijs en stierf daar als bisschop in 1160. Zijn "Sententiarum Libri IV", die hem de bijnaam "magister sententiarum" gaven, zijn het dogmatische leerboek voor de volgende eeuwen geworden. Ze groepeeren de stof als volgt: 1. Van God, 2. Van de schepselen, 3. Van de verlossing, 4. Van de sacramenten en de laatste dingen.

- Ω -

HISTORIA DI OTROBANDA

PARTI 2

SR. 1886-1958

T A KONTA SU YUNAN UN KUENTA DI KOUCHI' BOULO TOKANTE Langestraat i Kòrsou. 20 di yùni 1941.

I si nan demonstrá kualke kansansio, loke ta wòrdu mirá komo ningamentu pa traha, nan ta haña kastigu.

E hòmber ku ta ehekutá e kastigu aki yama Bomba i semper e ta kana ku un bulpes. Mi abuelo Thomas Haayen a biba den Langestraat te na su 80 aña.

Dia su yu muhé stimá Johanna Margareta, mi mama, a kasa ku John David Henriquez, boso abuelo, el a laga traha un kas pa nan biba pegá ku e kas grandi, pa semper e tin su yu stimá serka di dje ..

Manera m'a konta boso kaba, no tabatin muchu hende bibá den Langestraat e tempu ei. Den e kas pariba den Langestraat tabata biba e 2 señoritanan Maduro, Celia i Fanie, konosí komo dos di nos mihó kosedónan di e tempu ei.

Boso mester imaginá boso kon skur tabata anochi, pasombra no tabatin ningun iluminashon den e kayanan. Dilanti di nos kas tabatatin un palu di indju chikí. Sigun historia dos Indjan a horka nan kurpa for di e palu aki, i nan kurpa a keda zuai einan henter dia bai for di den e palu. E hendenan bibá ei banda no tabatatin e kohón di pasa ei

banda mes.

Nan no por pasombra nan di ku nan por a tende e keho di e indjannan ketu bai i nan por pursiguí nan. Algun di e hendenan aki por a kontabu ku no solamente anochi pero tambe di dia kla, nan ta mira e dos indjannan ta zuai den e palu di indju.

Ta p'esei ta mihó nan keda nan kas.

E hendenan pober bibá den e kasnan chikitu [afdak den e kuránan] den Langestraat tabatatin masha bon kontakto ku e hendenan biba den e kasnan grandi.

Ora tabatatin kaso di enfermedat òf un hende a fayesé e hendenan aki ta bin ofresé nan ayudo. Ántes no tabatin un tributo òf otro agensia funerario.

Si un famia di bo fayesé mester der'é promé ku 24 ora di su fayesimentu. E morto ta keda kas. Famianan, amigunan, bisiñanan tur ta bin kompañá e famia di e defuntu te pa su mañan mainta. Nan tabata parti kòfi ku buskuchi di soda pa e hendenan presente. Mitar di sinku di atardi nan ta lanta morto. Manera m'a konta boso kaba, tabatin masha poko hende bibá den nos kaya.

Ta wordu kontinua

- Ω -

BIJBEL QUIZ

door Trijnie Meijer

Quiz:

1. Hoeveel stokslagen kon je krijgen in het Oude Testament?

- a. - 40 keer
- b. - geen enkele keer
- c. - 2 keer
- d. - 20 keer

2. Welke persoon in de Bijbel is het oudst geworden?

- a. Adam
- b. Metusalem
- c. Noach
- d. Henoch

3. Welk feest vieren Joden in de Bijbel niet?

- a. Nieuwjaar
- b. Pinksteren
- c. Pasen
- d. Verjaardag

4. Waar staat de slang volgens de Bijbel bekend om?

- a. Als de grote verleider
- b. Als symbool voor geneesmiddelen
- c. Als symbool van ziekte
- d. Als symbool van dreigend gevaar

5. Hoeveel mensen waren er in de Ark?

- a. 7 mensen
- b. 8 mensen
- c. 9 mensen
- d. 10 mensen

6. Wat is de oorspronkelijke betekenis van het woord "Engel"?

- a. Boodschapper
- b. Geweten
- c. Mensgod
- d. Lucifer

7. Jezus zei in een gelijkenis: "kan een blinde een....leiden?"

- a. Lamme
- b. Ziende
- c. Dove
- d. Blinde

8. Hoe heette de moeder van Mozes?

- a. Lea
- b. Ester
- c. Jochebed
- d. Potifar

Oplossing: 1 a, 2 b, 3 b, 4 a, 5 b, 6 a, 7 d, 8 c

AMNESTY

EU: STOP MARTELING!

Zweden ontwikkelde in 2001 als toenmalig voorzitter van de EU de Europese richtlijnen over marteling. Sindsdien is er helaas weinig ondernomen om deze richtlijnen uit te voeren, zowel binnen als buiten de EU.

De lidstaten hebben in die tijd onvoldoende bescherming geboden aan mensen die martelingen hadden ondergaan. Een aantal EU-landen heeft de CIA in de zogeheten 'War on Terror' zelfs toegestaan geheime gevangennissen te openen.

Het recht om niet gefolterd te worden en niet te worden onderworpen aan wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing is een fundamenteel principe, zoals vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Als burger van de Europese Unie (EU) ben ik dan ook zeer verontwaardigd dat autoriteiten, waaronder die van een aantal Europese lidstaten, en niet-statelijke groeperingen zich nog altijd schuldig maken aan martelpraktijken. Iedereen die zich waar ook ter wereld ooit schuldig heeft gemaakt aan (het verlenen van toestemming aan) folterpraktijken, of degenen die daaraan medeplichtig zijn geweest moeten strafrechtelijk worden vervolgd. De EU zou zich, onder het Zweedse voorzitterschap, veel sterker moeten inzetten voor een wereld die vrij is van marteling.

Wat kunt u doen? Onderteken deze oproep aan de Zweedse voorzitter van de Europese Unie.

VOORBEELDBRIEF

To Prime Minister Fredrik Reinfeldt
President of the European Union
Rosenbad 4
ZIPSE-103 33 Stockholm
Sweden

Dear Mr Reinfeldt,

Freedom from torture, or any cruel, inhuman or degrading

treatment or punishment, is a basic right guaranteed to all under the Universal Declaration of Human Rights. As a citizen of the European Union (EU), I am outraged that torture continues to be practised by governments and non-state actors worldwide. Anyone, anywhere who has authorized, committed, is complicit or has participated in, torture must be brought to justice.

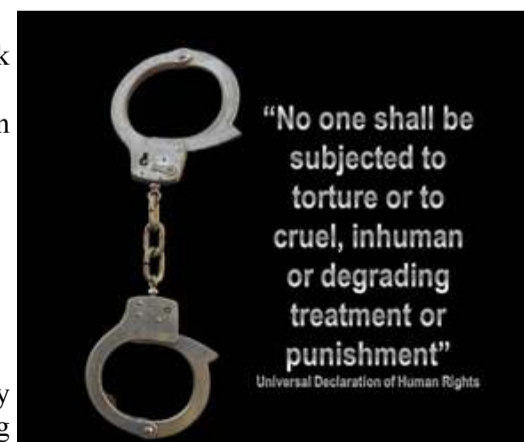
I call on the Swedish government to use their presidency from July to December 2009 to show strong, decisive and consistent leadership in ending torture, throughout the EU and the wider world.

In particular, the Swedish Presidency should:

adopt a strong EU position calling for full reparation to victims and accountability for anyone responsible for human rights violations in the context of EU complicity in the US led renditions and secret detention programme; show leadership to EU member states that do not currently provide national reports against EC regulation 1236/2005 on Trade in the Tools of Torture, by compiling a public national annual activity report to the European Commission in line with Article 13 of this regulation; actively carry out demarches under the EU Guidelines on Torture on at least two torture cases a month.

Yours sincerely,

(naam, adres)

Kid' zzzzzzzzz corner

De ark van Noach

Noach hield van God. Maar de andere mensen op aarde dachten niet meer aan de God die hen en de hele wereld had gemaakt. Zij deden niets anders dan liegen en bedriegen; zij verwondden en vermoorden elkaar.

"Ik wilde dat Ik de wereld nooit had gemaakt," zei God tegen Noach. "Ik zal de aarde met water laten overstromen om alles schoon te wassen."

God gaf Noach nauwkeurige instructies om een grote ark te bouwen. De ark moet groot genoeg zijn om Noach, zijn familie en alle soorten dieren te beschermen. Noach hakte bomen om en maakte houten planken. Hij timmerde en maakte de boot precies zoals God hem gezegd had. Daarna bestreek hij de ark met dikke kleverige pek om het water buiten te houden. Mensen kwamen kijken en waren verbaasd; ze dachten dat Noach gek was dat hij een ark bouwde.

Toen de ark klaar was, verzamelde Noach voedsel en water voor alle dieren en voor zijn familie. De dieren kwamen naar Noach toe, van elk soort een mannetje en een vrouwtje. Noach vond voor elk dier een plekje in de ark.

Zodra alles gereed was, begon het te regenen. Noach, zijn familie en de dieren zaten veilig in de ark. God sloot de deur achter hen.

Veertig dagen en veertig nachten stroomde de regen neer en overstroomde de aarde.

Toen het ophield met regenen, bleef de ark op het water drijven. Na een lange tijd begon het water te zakken en liep de ark vast op een bergtop.

Toen de aarde weer helemaal droog was, zei God tegen Noach dat hij de deur open moest doen. De dieren gingen de ark uit om het nieuwe land te bewonen. Noach dankte God dat zij veilig waren gebleven in de ark.

Hij zag een prachtige regenboog in de lucht verschijnen. "Als je naar de regenboog kijkt," zei God, "zul je denken aan mijn belofte dat ik de aarde nooit meer met een watervloed zal vernietigen."

MOPPEN:

Er zitten drie mensen op een eiland. Komt er opeens een geest aan, die zegt: "Wens iets en het zal uitkomen!" De ene man zegt: "Ik wens dat ik weer thuis ben!" De andere man wenst hetzelfde. De derde zegt: "Het is hier zo saai. Ik wens dat ze weer terug zijn!"

"Heeft jullie hond ook een stamboom?" "Nee, hoor. Hij plast tegen elke boom die hij tegen komt."

Een poedel loopt de snackbar binnen en bestelt chocolade-ijs. Een mevrouw die dat ziet zegt verbaasd tegen de verkoper in de bar: "Dat is ook gek, een hond die chocolade-ijs bestelt!". "Het is inderdaad gek", zegt de verkoper, "normaal bestelt hij altijd vanille-ijs".

Heeft iemand nog iets te vragen? "Ja," zegt jantje, "wanneer is het vakantie?"

De les gaat over koalabeertjes. "Die dieren kunnen goed klimmen", vertelt de meester. "Wat mist de mens om vlug in een boom te kunnen klimmen?" Antwoordt Frits: "Een ladder meester."

Een boerenfamilie verhuist naar de stad, waar ze een groter huis hebben gekocht. Aangekomen bij het huis, zegt het ene kind tegen het andere: "Het is heel zielig, want iedereen heeft een kamer voor zichzelf, behalve papa en mama. Die moeten een kamer delen."

Een kind komt thuis van zijn eerste dag op school. Zijn moeder vraagt: "En, wat heb je vandaag geleerd?" Het kind antwoordt: "Niet genoeg, want ik moet er morgen weer naartoe."

De jonge ouders maakten zich zorgen over hun zoontje van 4, dat nog steeds niet praatte. Ze gingen met hem naar allerlei specialisten, maar die konden niets ontdekken. Op een keer gooide de jongen er bij het ontbijt ineens uit: "Mam, de toast is verbrand." "Je praat!" riep zijn moeder. "Geweldig! Maar waarom heeft het zo lang geduurd voor je wat zei?" "Nou, tot nu toe had ik geen klachten" was zijn antwoord.